

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ
ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ГАЛУЗЕВОГО СПРЯМУВАННЯ (англійська мова)”
(для бакалаврів)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри теорії та практики перекладу *О. В. Харченко*

Затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу (протокол № 10 від 28.05.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Харченко О. В. Навчальна програма дисципліни “Теорія та практика перекладу першої іноземної мови галузевого спрямування (англійська мова)” (для бакалаврів) — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 27с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Теорія та практика перекладу першої іноземної мови галузевого спрямування”, вимоги до знань і вмінь студентів, контрольні завдання, питання для самоконтролю, а також список літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна “Теорія і практика перекладу першої іноземної мови галузевого спрямування (англійська мова)” серед профілюючих дисциплін навчального плану вищих навчальних закладів України посідає надзвичайно важливе місце, оскільки через систему лекційних, семінарських і практичних занять має забезпечити знання, які дають змогу студентам користуватися мовою як засобом спілкування у тому готовому вигляді, в якому вона входить у схему особистісних і соціальних стосунків. Переклад відіграє велику роль в усіх сферах життя. У найзагальнішому плані переклад можна визначити як збереження змісту повідомлення при зміні його мовної форми. Об’єктом науки про переклад є не тільки комунікація із використанням двох мов, а й коригуюча діяльність джерела, перекладу та одержувача.

Мета викладання дисципліни “Теорія і практика перекладу першої іноземної мови галузевого спрямування”:

- розкрити загальні питання теорії перекладу;
- ознайомити студентів з основними моделями та закономірностями процесу перекладу;
- забезпечити глибоке засвоєння видів і типів перекладу та їх використання для правильного (адекватного) відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу (МП);
- навчити студентів розрізняти жанрово-стилістичні особливості (ознаки) різних типів тексту;
- навчити студентів розрізняти і використовувати різні види трансформацій, що застосовуються при перекладі прозових і поетичних творів (текстів);
- розглянути специфіку перекладу окремих розрядів лексики та сполучуваність слів у процесі перекладу;
- ознайомити студентів з поглядами найвидатніших перекладознавців на термін “переклад”;
- загострити увагу студентів на термінологічній ущербності термінів “адекватний переклад”, “еквівалентний переклад” та ін.;
- ознайомити з терміносистемами економічної лексики, суспільно-політичної лексики тощо;
- показати багатство виражальних засобів української мови.

У процесі здійснення перекладу дуже важливо попередити помилки, що виникають через схожі, а насправді відмінні явища в межах кожного аспекту іноземної та рідної мов. Отже, вивчення курсу

“Теорія і практика перекладу” покликане запобігти інтерференції української мови на іноземну та навпаки.

Вивчення дисципліни теорії і практики перекладу ґрунтується на знаннях, здобутих студентами з теоретичних курсів “Вступ до перекладознавства”, “Порівняльна граматика”, “Порівняльна лексикологія”.

Завдання дисципліни:

- сприяти усвідомленню відмінності в підходах до перекладу в різні історичні періоди розвитку перекладознавства в європейських країнах;
- сприяти усвідомленню відмінності у підходах до перекладу різних типів тексту, зокрема віршових (поетичних) і прозових творів (текстів);
- сформувати первинні навички підходу до перекладу різних жанрових різновидів тексту;
- ознайомити із історією перекладу й еволюцією принципу перекладу світських текстів (Горацій, Апулей);
- ознайомити з сучасними теоріями правильного (адекватного) перекладу, розробленими західними і вітчизняними перекладознавцями;
- навчити студентів користуватися двомовними, тлумачними, фразеологічними словниками й тезаурусами;
- перекладати самостійно газетні суспільно-політичні, інші галузеві й художні тексти з іноземної мови на українську та навпаки;
- навчити робити реферативний, анотаційний, підрядковий і літературний переклад текстів посильних труднощів.

Завданням лекцій є ознайомлення студентів із загальнотеоретичними й методологічними питаннями перекладу, засобами правильного (адекватного) перекладу різних мовних одиниць і явищ з англійської мови на українську і почасти з української на англійську, лексико-граматичними, семантичними, а також стильовими аспектами перекладу.

Мета семінарських занять — поглибити розуміння студентами основних проблем дисципліни, перевірити рівень опанування матеріалу лекцій та рекомендованої літератури, сформувати навички спостереження за мовним матеріалом, навчити робити самостійні висновки, сприяти вмінню студентів розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі.

Мета практичних занять — сформувати у студентів навички опанування лінгвоетнокультурними засобами усної та письмової мовленнєвої комунікативної компетенції та її адекватного двостороннього перекладу.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ ПЕРШОЇ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ГАЛУЗЕВОГО СПРЯМУВАННЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
1	Змістовий модуль I. Лексикологічний аспект перекладу Теоретичні і методологічні аспекти перекладу. Види перекладу. Лексикологічний аспект перекладу
2	Переклад власних імен. Переклад географічних назв, назв корпорацій та організацій
3	Переклад інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів
4	Змістовий модуль II. Особливості перекладу культурних реалій та національно-специфічної лексики Переклад фразеологічних та ідеоматичних виразів
5	Переклад національно-специфічної лексики
6	Переклад різних типів культурних реалій
7	Змістовий модуль III. Особливості застосування трансформації генералізації та конкретизації при перекладі Трансформація генералізації. Переклад речень з дієсловами <i>to be, to have, to say</i> . Переклад фразових дієслів з компонентами <i>to have</i> та <i>to be</i>
8	Трансформація конкретизації. Переклад речень з лексичними одиницями <i>entity, thing, affair, unit</i>
9	Переклад речень з модальними дієсловами <i>must, have to, should, may, might, could, will, would, need, ought to</i>
10	Змістовий модуль IV. Особливості перекладу герундіальних та інфінітивних конструкцій Переклад інфінітивних конструкцій
11	Переклад конструкцій з <i>Participle</i>
12	Переклад герундіальних конструкцій. Особливості перекладу герундіальних конструкцій
13	Змістовий модуль V. Особливості перекладу економічних текстів Особливості перекладу текстів загальноекономічної тематики
14	Особливості перекладу текстів банківської тематики
15	Особливості перекладу текстів біржевої тематики. Лінгвопрагматичний аспект перекладу. Стилiстичні проблеми перекладу

1	2
16	Змістовий модуль VI. Лінгвопрагматичний аспект перекладу. Прагматичні проблеми перекладу Лінгвопрагматичний аспект перекладу. Прагматичні проблеми перекладу
17	Переклад розмовних і діалектичних виразів та лексичних одиниць.
18	Переклад прагматичних ідіом
	Проблема ввічливості та політичної коректності при перекладі
19	Змістовий модуль VII. Особливості перекладу суспільно-політичних текстів Особливості перекладу текстів загальної суспільно-політичної тематики
20	Особливості перекладу текстів з проблем здоров'я та охорони навколишнього середовища
21	Особливості перекладу текстів з проблем дипломатії та міжнародних відносин
22	Змістовий модуль VIII. Лексико-граматичні проблеми перекладу з української мови на англійську. Граматичні трансформації при перекладі. Лексичні трансформації Застосування трансформацій вербалізації, номіналізації та векторної трансформації при перекладі
23	Компресія при перекладі. Заміна речення на зворот. Вилучення елементів речення
24	Декомпресія при перекладі. Заміна словосполучення підрядним реченням
25	Змістовий модуль IX. Особливості перекладу текстів з тематики мистецтва Особливості перекладу текстів театральної тематики
26	Особливості перекладу текстів кінематографічної тематики
27	Особливості перекладу текстів з тематики живопису, скульптури тощо
	Разом годин: 405

ЗМІСТ
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ ПЕРШОЇ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ГАЛУЗЕВОГО СПРЯМУВАННЯ”

Змістовий модуль I. Лексикологічний аспект перекладу

Тема 1. Теоретичні і методологічні аспекти перекладу. Види перекладу. Лексикологічний аспект перекладу

1. Базові поняття лексикологічного аспекту перекладу .
2. Види перекладу.
3. Принципи адекватності перекладу

Література [5–7; 10; 17; 18; 22]

Тема 2. Переклад власних імен. Переклад географічних назв, назв корпорацій та організацій

1. Особливості перекладу власних імен.
2. Особливості перекладу географічних назв.
3. Способи перекладу назв корпорацій та організацій.

Література [1; 5–7; 10; 23]

Тема 3. Переклад інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів

1. Поняття “інтернаціоналізми” та “псевдоінтернаціоналізми”.
2. Особливості перекладу інтернаціоналізмів.
3. Особливості перекладу псевдоінтернаціоналізмів.

Література [1; 5–7; 10–12; 14; 17; 22]

Змістовий модуль II. Особливості перекладу культурних реалій та національно-специфічної лексики

Тема 4. Переклад фразеологічних та ідіоматичних виразів

1. Види фразеологізмів та ідіоматичних виразів
2. Способи перекладу фразеологічних виразів.
3. Способи перекладу ідіоматичних виразів.

Література [4–8; 10–12; 14]

Тема 5. Переклад національно-специфічної лексики

1. Визначення поняття “національно-специфічна лексика”.
2. Окреслення лексико-семантичного поля даного поняття.
3. Способи перекладу національно-специфічної лексики.

Література [1; 2; 8; 15]

Тема 6. Переклад різних типів культурних реалій

1. Визначення поняття “культурна реалія”.
2. Класифікація культурних реалій.
3. Способи перекладу культурних реалій.

Література [5–8; 12; 14; 17; 22]

Змістовий модуль III. Особливості застосування трансформації генералізації та конкретизації при перекладі

Тема 7. Трансформація генералізації. Переклад речень з дієсловами *to be*, *to have*, *to say*. Переклад фразових дієслів з компонентами *to have* та *to be*

1. Трансформація генералізації.
2. Переклад речень з дієсловами *to be*, *to have*, *to say*.
3. Переклад фразових дієслів з компонентами *to have* та *to be*

Література [8; 13; 17]

Тема 8. Трансформація конкретизації. Переклад речень з лексичними одиницями *entity*, *thing*, *affair*, *unit*

1. Трансформація конкретизації.
2. Переклад речень з лексичними одиницями *entity*, *thing*, *affair*, *unit*.
3. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі.

Література [1–3; 5; 6; 8–10; 13; 22]

Тема 9. Переклад речень з модальними дієсловами *must*, *have to*, *should*, *may*, *might*, *could*, *will*, *would*, *need*, *ought to*

1. Особливості перекладу речень із простими та складними конструкціями з модальними дієсловами *must*, *have to*, *should*.

2. Особливості перекладу речень із простими та складними конструкціями з модальними дієсловами *could, will, would*.
3. Особливості перекладу речень із простими та складними конструкціями з модальними дієсловами *need, ought to*.

Література [4; 7–9; 11; 14; 16; 21; 22]

Змістовий модуль IV. Особливості перекладу герундіальних та інфінітивних конструкцій

Тема 10. Переклад інфінітивних конструкцій

1. Переклад інфінітива .
2. Переклад інфінітивної конструкції *The Objective with the Infinitive*.
3. Переклад інфінітивної конструкції *The Subjective with the Infinitive*.

Література [3–8; 10; 17; 22]

Тема 11. Переклад конструкцій з Participle

1. Способи перекладу *Participle 1* та *Participle 2*.
2. Переклад конструкції *The Objective with the Participle*.
3. Переклад конструкції *The Subjective with the Participle*.
4. Переклад конструкції *The Nominative Absolute Participial Construction*.

Література [3–8; 10; 12–14; 17; 19; 20; 22; 23]

Тема 12. Переклад герундіальних конструкцій. Особливості перекладу герундіальних конструкцій

1. Переклад герундія.
2. Переклад герундіальних конструкцій.
3. Особливості перекладу герундіальних конструкцій з української мови.

Література [5; 6; 12; 17; 22]

Змістовий модуль V. Особливості перекладу економічних текстів

Тема 13. Особливості перекладу текстів загальноекономічної тематики

1. Термінологічна система текстів загальноекономічної тематики.
2. Особливості перекладу найбільш частотних конструкцій текстів такої тематики.

3. Стилiстичнi та граматичнi особливостi перекладу текстiв загальноекономiчної тематики.
4. Застосування трансформацiй в процесi перекладу.

Лiтература [1; 4–8; 10; 12; 17; 22]

Тема 14. Особливостi перекладу текстiв банкiвської тематики

1. Термiнологiчна система текстiв банкiвської тематики.
2. Особливостi перекладу найбiльш частотних конструкцiй текстiв такої тематики.
3. Стилiстичнi та граматичнi особливостi перекладу текстiв банкiвської тематики.
4. Застосування трансформацiй у процесi перекладу.

Лiтература [5; 6; 8; 10; 13; 17; 22]

Тема 15. Особливостi перекладу текстiв бiржевої тематики. Лiнгвопрагматичний аспект перекладу. Стилiстичнi проблеми перекладу

1. Термiнологiчна система текстiв бiржевої тематики.
2. Особливостi перекладу найбiльш частотних конструкцiй текстiв такої тематики.
3. Стилiстичнi та граматичнi особливостi перекладу текстiв бiржевої тематики.
4. Застосування трансформацiй у процесi перекладу.

Лiтература [1–3; 5; 6; 8; 13]

Змiстовий модуль VI. Лiнгвопрагматичний аспект перекладу. Прагматичнi проблеми перекладу

Тема 16. Лiнгвопрагматичний аспект перекладу. Прагматичнi проблеми перекладу

1. Передавання метафори i метонiмiї при перекладi.
2. Передавання непрямих мовленнєвих актiв у перекладi.
3. Вживання iншомовних слiв у перекладi.
4. Прагматична адаптацiя тексту перекладу.
5. Застосування мейозису у перекладi.
6. Переклад написiв та оголошень .
7. Застосування емоцiйно-пiдсилювального *do* у перекладi.

Лiтература [8; 10; 13; 14]

Тема 17. Переклад розмовних і діалектичних виразів та лексичних одиниць. Переклад прагматичних ідіом

1. Переклад прагматичних ідіом.
2. Прагматична адаптація тексту перекладу.
3. Переклад розмовних виразів.
4. Переклад діалектичних виразів.
5. Особливості вживання цифр і конвертація одиниць вимірювання в англійському перекладі.

Література [1–4; 6; 8; 10–15]

Тема 18. Проблема ввічливості та політичної коректності при перекладі

1. Визначення поняття “політична коректність”.
2. Адаптація речення у перекладі з огляду на звичайну ввічливість.
3. Політично коректні позначення інвалідів та хворих, при позначенні статей осіб, осіб похилого віку, людей певних етнічних груп.

Література [1–4; 6; 8; 10–15]

Змістовий модуль VII. Особливості перекладу суспільно-політичних текстів

Тема 19. Особливості перекладу текстів загальної суспільно-політичної тематики

1. Термінологічна система текстів суспільно-політичної тематики.
2. Особливості перекладу найбільш частотних конструкцій текстів такої тематики.
3. Стилiстичні та граматичні особливості перекладу текстів суспільно-політичної тематики.
4. Застосування трансформацій у процесі перекладу.
5. Аспекти, прийоми, шляхи й засоби перекладу публіцистичних текстів.

Література [1; 4; 6–8; 10; 14; 17; 21]

Тема 20. Особливості перекладу текстів з проблем здоров'я та охорони навколишнього середовища

1. Термінологічна система текстів з проблем здоров'я та навколишнього середовища.
2. Особливості перекладу найбільш частотних конструкцій текстів такої тематики.
3. Стилiстичні та граматичні особливості перекладу текстів такої тематики.
4. Застосування трансформацій у процесі перекладу.
5. Аспекти, прийоми, шляхи й засоби перекладу текстів такого типу.

Література [1–2; 4; 6–8; 10; 11; 14; 22]

Тема 21. Особливості перекладу текстів з проблем дипломатії та міжнародних відносин

1. Термінологічна система текстів з проблем дипломатії та міжнародних відносин.
2. Особливості перекладу конструкцій текстів такої тематики.
3. Стилiстичні та граматичні особливості перекладу текстів такої тематики, що зустрічаються найчастіше.
4. Застосування трансформацій у процесі перекладу.
5. Аспекти, прийоми, шляхи й засоби перекладу текстів такого типу.

Література [1–2; 4; 6–8; 10; 11; 14; 22]

Змістовий модуль VIII. Лексико-граматичні проблеми перекладу з української мови на англійську. Граматичні трансформації при перекладі. Лексичні трансформації

Тема 22. Застосування трансформацій вербалізації, номіналізації та векторної трансформації при перекладі

1. Особливості використання трансформації вербалізації.
2. Особливості використання трансформації номіналізації.
3. Особливості використання векторної трансформації.

Література [1–2; 4; 6–8; 10; 11; 14; 22]

**Тема 23. Компресія при перекладі. Заміна речення на зворот.
Вилучення елементів речення**

1. Визначення поняття “компресія”.
2. Заміна речення на зворот .
3. Вилучення елементів речення.
4. Заміна підрядного речення дієприкметниковим зворотом.
Література [1–2; 4; 6–8; 10; 11; 14; 22]

**Тема 24. Декомпресія при перекладі. Заміна словосполучення
підрядним реченням**

1. Визначення поняття “декомпресія”.
2. Заміна звороту реченням.
3. Додавання елементів речення.
4. Додавання присвійних займенників.
5. Додавання частини присудка.
Література [1–2; 4; 6–8; 10; 11; 14; 22]

**Змістовий модуль IX. Особливості перекладу текстів з
тематики мистецтва**

Тема 25. Особливості перекладу текстів театральної тематики

1. Термінологічна система текстів театральної тематики.
2. Особливості перекладу конструкцій текстів такої тематики, що зустрічаються найчастіше.
3. Стилiстичні та граматичні особливості перекладу текстів такої тематики.
4. Застосування трансформацій у процесі перекладу.
5. Аспекти, прийоми, шляхи й засоби перекладу текстів театральної тематики.

Література [1; 4; 6–8; 10; 14; 17; 21]

**Тема 26. Особливості перекладу текстів кінематографічної
тематики**

1. Термінологічна система текстів кінематографічної тематики.
2. Особливості перекладу конструкцій текстів такої тематики, що зустрічаються найчастіше.

3. Стилiстичнi та граматичнi особливостi перекладу текстiв такої тематики.
4. Застосування трансформацiй у процесi перекладу.
5. Аспекти, прийоми, шляхи й засоби перекладу текстiв кiнематографiчної тематики.

Лiтература [1; 4; 6–8; 10; 14; 17; 21]

Тема 2. Особливостi перекладу текстiв з тематики живопису, скульптури тощо

1. Термiнологiчна система текстiв з тематики живопису, скульптури тощо.
2. Особливостi перекладу конструкцiй текстiв такої тематики, що зустрічаються найчастiше.
3. Стилiстичнi та граматичнi особливостi перекладу текстiв такої тематики.
4. Застосування трансформацiй у процесi перекладу.
5. Аспекти, прийоми, шляхи й засоби перекладу текстiв з тематики живопису, скульптури тощо.

Лiтература [1; 4; 6–8; 10; 14; 17; 21]

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здiйснюється у формi усного фронтального опитування у процесi бесiди, дискусiї пiд час семiнарських занять та проведення практичних i, можливо, лабораторних робiт. *Рубiжний контроль* — у формi виконання тестiв, якi охоплюють питання вивчених тем. *Пiдсумковим контролем* є складання залiку й iспиту.

Пiдсумкова контрольна робота виконується на заключному етапi та передбачає виявлення рiвня опанування студентами теоретичного матерiалу та набутих практичних навичок. Кожен студент повинен виконати 10 контрольних робiт, якi допоможуть виявити знання з кожного роздiлу дисциплiни.

Залiк з курсу теорiї i практики перекладу проводиться у формi вiдповiдей на теоретичнi запитання, передбаченi програмою, та виконання практичного завдання — виявлення мовних явищ у запропонованому текстi та коментування засобiв їх передавання.

Рiвень компетенцiї студентiв визначається на *iспитi*, для успiшного складання якого студенти повиннi *вiтми*:

- швидко й ефективно користуватися різними типами словників при виконанні перекладів;
- виконати якісний підрядковий переклад поетичного твору;
- доопрацювати підрядковий переклад поетичного твору до римованого перекладу або майже білого вірша;
- виконати схвальний і негативний анотаційний переклад тексту (твору);
- зробити реферативний переклад тексту (твору);
- відрізнити реферативний переклад від анотаційного чи підрядкового;
- навести й пояснити односторонню та двосторонню парадигматичну модель праці перекладача-тлумача;
- виконати скоповий переклад тексту (твору);
- показати на власному перекладі наявність відтворення на рівні денотативів і семем;
- користуватися трансформаціями і відшукувати трансформації в будь-якому перекладі;
- перекладати й аналізувати текст оригіналу/перекладу на основі гіпотетичної перекладацької матриці.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Студент повинен *знати*:

- основні поняття та коло проблематики дисципліни;
- новітні тенденції у сучасному мовознавстві та мовознавчі школи;
- ізоморфні та аломорфні риси на кожному мовному рівні.

Студент повинен *уміти*:

- пояснити зміст категорій, якими визначається сутність мовних явищ;
- застосовувати набуті теоретичні знання при аналізі мовних явищ, мовлення;
- розпізнавати та пояснювати мовні засоби різних рівнів і використовувати набуті знання при перекладі;
- перекладати усно (послідовно і синхронно), письмово; анотувати та реферувати іноземні тексти суспільно-політичного і загальнонаукового характеру, у тому числі тексти, що прослухані у запису.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Test № 1

1. The Absolute Nominative Participial construction and its translating into Ukrainian.

2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

The Congress overwhelmingly authorised President Bush to use all necessary and appropriate force against the terrorists who hijacked commercial airliners to destroy the World Trade Centre and damage the Pentagon.

MPs and lord Fenner Brockway yesterday promised to support the Cuban Premier's request for the British Government. They agreed to this after being lobbied by the members of the British- Cuba Association.

3. Translate the following fragment into English.

Міністр закордонних справ України, зокрема, розповів, що в роботі Токійського форуму щодо ядерного роззброєння та нерозповсюдження ядерної зброї взяли участь 16 експертів з різних країн світу, у тому числі зі США, Англії, Росії, Індії, Пакистану, України. Серед широкого кола питань основне місце займали проблеми, пов'язані з ядерними випробуваннями в Індії та Пакистані.

Test № 2

1. General notions of translational transformations. Lexical transformations.

2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

Mr. Straw, the Home secretary, privately admitted that tough new legislation cutting benefits for asylum seekers and dispersing them across the country will not be enough on its own to reduce the numbers reaching Britain.

If Britain became a full member, it could share police data bases on illegal immigrants with other EU countries and could rely on border controls of countries such Germany and France to keep them out.

3. Translate the following fragment into English.

Антропогенними причинами паводка у Закарпатті та розвитку його наслідків є тривале (майже 200 років) втручання людини, недбале в гірських умовах ведення водного, лісового та сільського господарства, зокрема вирубування лісів та чагарників, розорювання

крутосхилів, відсутність водосховищ, кар'єрне видобування гравію та піску, забудова заплав, неякісне спорудження захисних споруд, недосконале планування розбудови населених пунктів, недостатня готовність до надзвичайних ситуацій.

Test № 3

1. The lexical transformation of concretisation in the translation process.

2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

Ann Widdecombe, the shadow Home Secretary, said last night: "Joining Schengen would mean a complete loss over our asylum policy because we would have to give up our border controls. The only thing it would do is give Jack Straw an excuse to blame someone else.

3. Translate the following fragment into English.

Як повідомляють світові агентства, у Вашингтоні знову розпочинаються зустрічі між представниками Ізраїлю та Палестинської автономії за посередництва Сполучених Штатів. Щоправда, цього разу після Кемп-Девіда-2, який зазнав фіаско у серпні цього року, ніхто – ні американці, ні самі учасники не роблять жодних прогнозів щодо підписання близькосхідної угоди.

Test № 4

1. The lexical transformation of generalization in the translation process.

2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

One senior minister said: "We should use our resources and border controls more effectively if we want to keep the growing number of bogus asylum seekers and organized crime out".

Mr. Straw, the Home secretary, privately admitted that tough new legislation cutting benefits for asylum seekers and dispersing them across the country will not be enough on its own to reduce the numbers reaching Britain.

3. Translate the following fragment into English.

Деякої інтриги додає сам факт першої після Кемп-Девіда зустрічі між лідером палестинців Ясіром Арафатом і прем'єр-міністром Ізраїлю Егудом Бараком. Обидва співрозмовники назвали цю зустріч "теплою і люб'язною". Палестинський урядовець Набіл Шаат вважає,

що це була найкраща зустріч за всю історію спілкування Арафата і Барака.

Test № 5

1. The antonymous translation as a lexico-grammatical transformation.
2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

The Tories would accuse Labour of dismantling Britain's border controls and risking a flood of immigrants entering the UK after coming into the EU through countries like Greece which have weaker controls.

Ann Widdecombe, the shadow Home Secretary, said last night: "Joining Schengen would mean a complete loss over our asylum policy because we would have to give up our border controls. The only thing it would do is give Jack Straw an excuse to blame someone else."

3. Translate the following fragment into English.

Три місяці потому, пише "Файненшл Таймс", список і досі чекають. Останні новини про його долю прийшли від заступника прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха, який заявив минулого тижня, що цей список буде завершений "найближчими днями". Том Ворнер зазначає, що про десятиденний термін оприлюднення цього списку, який обіцяли в Україні наприкінці квітня, здається, забули.

Test № 6

Ex. 1. Translate verbal constructions and complexes (Infinitive constructions):

А: Я був аж надто стурбований, щоб іти спати. Вона вчила його сидіти за столом і не класти на нього руки. Варто було їй тільки виголосити якесь своє бажання, він негайно ж виконував його. Він помовчав, аби я ще раз показав своє неучтво. Від шампанського й висоти його хилило на сон. Він чув спів дрозда. Почулося, як у садку гупнула хвіртка. Вважають, що він нібито працює в санаторії. Існує ймовірність, що вона споживатиме в Мексиці забруднені продукти чи питиме забруднену воду. За наявними відомостями суд відбудеться наступного тижня.

В: He was a fool to attempt to make pretence that way. I was too young to think such things at the time. For me to ask would be treason; and for me to be told would be treason. It seemed a good opportunity for Julia to get away. She had expected him to be more sympathetic. He never made me laugh. A certain man was seen to reel into Mr. Twain's hotel last night.

The rally was seen to be much smaller than had been expected. The latest cease fire agreement between the worrying forces in Bosnia are unlikely to hold.

Ex. 2. Translate verbal constructions and complexes (Participial constructions):

А: Раптом залунали, наростаючи, кроки полісменів. Вулиця спорожніла. Затримавшись тут два дні через повінь, я тепер і сам поїду звідси в цей день. Він глянув на батька, що слухав його з якимось болісним відчаєм. Я доклав зусиль, щоб каміння не зірвалося з-під ніг і не покотилося вниз. Чули, як вони вдвох розмовляли. Коли стільки ставилося на карту, він хотів здаватися якомога гостиннішим. Реакція була негайна. Причому Пірсон мало не закричав. Ключі були у них, і увійти було нам неможливо.

В: He had seen Jody with his head slowly moving about. My private station being that of a university professor, I was naturally deeply interested in the system of education in England. He took her hand gently, their faces close. Peter looked up, his head fallen slackly back. The being so, then he could rise to Ruth. Once upstairs, I met the nurse coming down the hall. So they groped and shuffled along, with their ears pricked up and paw on the pistols. Now, with this visit to Cardiff in prospect, he wished her to accompany him. Arrived at this point, we halted.

Test № 7

Ex. 1. Translate verbal constructions and complexes (Gerundial complexes):

А. Оцінка залежала від своєчасного перекладу студентом цього тексту. Судять не за словами, а за ділами. Телефон безупинно дзеленчав. У тому є певні переваги, що тобі п'ятдесят і що ти досвідчений. Думаю, всі чекали, що він повернеться. Я знав би це і без тебе. Не всі це, на превеликий жаль, усвідомили величезну шкоду паління для людського організму. Збори акціонерів наполягали на тому, щоб ця вигідна підприємству угода була підписана.

В. Chester liked a moving day to be dry and fair. I hated the idea of turning out. He did not remember ever having been in that room. Finally, after having abandoned so many, he decided that he must act or return defeated. She consoled herself by thinking that he loved her as much as he was capable of loving. The court was told that the victim had given himself up to police after having been beaten with sticks by a punishment squad. Speaking without thinking is shooting without aiming.

Ex. 2. Translate the lexico-grammatical expression of modality through modal verbs:

Anyone can be a fisherman in May. For a moment the set of his face could be describe in just that fantastic way. How weakened she was I had not been able to imagine until I saw her at the railway station. She may and she may not prove to be a riddle to me. The hospital might receive money now or it might not. Of course, she might have loved her for a minute. What must you have thought of me? This brings us to the last factor that must be kept in mind. Al I had to look forward was doing the same old thing day after day. Remember, Joe, you are to run the laundry according to those old rules you used to lay down. i am to have the priviledge of sitting next to you. By this time it ought to have been over. Life ought to be lived, as he lived it... That needs a bit of thinking. How dare you talk to me like this. No conquistador dared to move without a royal licence. I shall want your account of how this happened. I will survive. I will escape, I will not give in. She really should have worn the coat. You shouldn't look a gift horse in the mouth.

Test № 8

1. Changing of the parts of speech as a grammatical transformation in the translation process.
2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

Mr. Straw, the Home secretary, privately admitted that tough new legislation cutting benefits for asylum seekers and dispersing them across the country will not be enough on its own to reduce the numbers reaching Britain.

One senior minister said: "We should use our resources and border controls more effectively if we want to keep the growing number of bogus asylum seekers and organized crime out".

3. Translate the following fragment into English.

У статті мовиться, що продаж цього підприємства супроводжувався жорсткою боротьбою з іншою фінансовою групою, яку очолював олігарх Ігор Коломойський. Як йдеться у часописі, минулого тижня пан Коломойський намагався провести засідання акціонерів заводу, запросивши представників Держмайна, щоб визначитися, хто є законним власником заводу.

"Файненшл Таймс" пише, що справа Нікопольського заводу — один з прикладів низки драм, які виникли напередодні перегляду приватизації.

Test № 9

1. Changing of the word order in the translation process.
2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

Over the next three days a United Nations summit, in the unlikely setting of Tunisia, will attempt to thrash out the future of the internet.

More than 40 world leaders, including Kofi Annan, the UN secretary general, are set to attend, and the ownership of the World Wide Web itself is at stake. What the delegates won't discuss is the creeping spectre of censorship.

3. Translate the following fragment into English.

“Пан Ющенко побачив у цій обгороді політичний маневр задля створення союзу навколо Віктора Януковича, свого суперника на президентських виборах”, – йдеться у часописі. Кореспондент вважає, що виступи проти подібних приватизаційних угод допомогли Віктору Ющенку створити групу підтримки із бізнесменів, які опинилися поза цими приватизаційними обгородками минулої влади.

Test № 10

1. Additions in the translation process.
2. Translate the following text into Ukrainian and point out transformation used.

Although the Government has vowed to retain its opt-out from the European Union's Schengen agreement, which effectively ends border controls in the community, Tony Blair is now increasingly convinced membership would improve the fight against organized crime and illegal immigration.

Mr. Mazey, explaining the link between union affairs and the war, says that if escalation continues “we can kiss our auto negotiations goodbye”. If the war spreads, the Government “will impose wage controls and destroy collective bargaining”.

3. Translate the following fragment into English.

Офіційні державні органи Росії вважають, що “заклики розпочати переговори з Україною з метою підготовки нового договору – ілюзорні, при цьому великої шкоди авторитетові Росії завдадуть територіальні претензії України”.

Експерти Російської академії наук обґрунтовують надійність правових аспектів “великого договору”.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Види перекладу.
2. Граматичні трансформації при перекладі: переставлення, додавання, вилучення, заміни членів речення.
3. Лексичні трансформації та їх типи.
4. Синтаксичні трансформації та їх типи.
5. Шляхи перекладу полісемії.
6. Особливості перекладу власних імен.
7. Особливості перекладу географічних назв.
8. Особливості перекладу назв корпорацій, готелів тощо.
9. Інтернаціоналізми та їх переклад.
10. Псевдоінтернаціоналізми та їх переклад.
11. Національно-специфічна лексика та способи її перекладу.
12. Культурні реалії та способи їх перекладу.
13. Трансформація генералізації при перекладі з української мови на англійську.
14. Трансформація конкретизації при перекладі з української мови на англійську.
15. Векторна трансформація при перекладі з української мови на англійську.
16. Трансформація номіналізації при перекладі з української мови на англійську.
17. Трансформація вербалізації при перекладі з української мови на англійську .
18. Поняття “компресія” при перекладі.
19. Поняття “декомпресія” при перекладі.
20. Особливості перекладу економічних текстів.
21. Особливості перекладу суспільно-політичних текстів.
22. Особливості перекладу текстів з тематики міжнародних відносин.
23. Переклад текстів кінематографічної тематики.
24. Переклад текстів театральної тематики.
25. Передавання метафори і метонімії при перекладі .
26. Передавання непрямих мовленнєвих актів у перекладі.
27. Уживання іншомовних слів у перекладі.
28. Прагматична адаптація тексту перекладу.
29. Методи і шляхи передавання власних і географічних назв.
30. Передавання назв компаній, корпорацій, фірм у перекладі.

31. Шляхи передавання лексичного значення в інтернаціональній лексиці.
32. Шляхи передавання значення національної лексики.
33. Переклад ідіоматичних, фразеологічних та усталених виразів.
34. Граматичні трансформації при перекладі: перестановки, заміни членів речення та частин мови, додавання та вилучення слів.
35. Комплексні граматичні трансформації.
36. Структурна обумовленість граматичних трансформацій.
37. Взаємозалежність синтаксичних і лексико-семантичних перетворень при перекладі вислову.
38. Конверсивні перетворення.
39. Суб'єктно-об'єктна трансформація в перекладі.
40. Переклад написів та оголошень .
41. Переклад прагматичних ідіом.
42. Переклад розмовних виразів.
43. Переклад дієслівних конструкцій, комплексів.
44. Шляхи і прийоми перекладу інфінітивних конструкцій і комплексів.
45. Переклад віддієслівних предикативних комплексів.
46. Прийоми перекладу різних типів дієприкметникових конструкцій і комплексів.
47. Засоби перекладу герундіальних конструкцій і комплексів.
48. Прийоми вираження категорії модальності у перекладі.
49. Лексико-граматичне вираження модальності через модальні дієслова.
50. Еквівалентність перекладу модальних дієслів в англійській і українській мовах.
51. Шляхи вираження і значення обставитивної модальності.
52. Перетворення ускладненого речення у низку простих речень.
53. Переклад діалектичних виразів.
54. Переклад сленгових і жаргонних виразів.
55. Об'єднання простих речень у складне.
56. Особливості живиння цифр і конвертація одиниць вимірювання в англійському перекладі.
57. Шляхи подолання інверсії в реченні при перекладі.
58. Комунікативне членування тексту і його відображення в перекладі.
59. Трансформація у процесі перекладу.

60. Граматичні і стилістичні процеси визначеної трансформації.
61. Граматичні і стилістичні процеси передбаченої трансформації.
62. Шляхи передавання у перекладі пасивного стану.
63. Заміна складного речення простим, ускладненого суб'єктно-інфінітивною конструкцією.
64. Заміна речення зворотом.
65. Вилучення елементів речення.
66. Уживання абсолютної форми присвійного відмінка англійського іменника.
67. Компресія за рахунок уживання у перекладі адвербіальних дієслів.
68. Заміна повнозначного дієслова дієсловом-репрезентантом *do*.
69. Додавання присвійних займенників.
70. Додавання формального додатка *one*; частини присудка.
71. Членування речень.
72. Декомпресія внаслідок розбіжностей у позначенні реальної можливості і пасивності/активності сприйняття при перекладі.
73. Передавання метафори і метонімії при перекладі.
74. Переклад фразеології. Переклад прислів'їв.
75. Уживання іншомовних слів у перекладі.
76. Переклад паремій.
77. Застосування мейозису у перекладі.
78. Застосування емоційно підсилювального *do* у перекладі.
79. Застосування інверсії частини присудка при перекладі.
80. Визначення поняття "політична коректність".
81. Передавання непрямих мовленнєвих актів у перекладі.
82. Переклад написів та оголошень.
83. Політично коректні позначення інвалідів та хворих при позначенні статей осіб, осіб похилого віку, людей певних етнічних груп.
84. Звичайна ввічливість при перекладі.
85. Шляхи перекладу полісемії.
86. Засоби і прийоми перекладу мовних одиниць у тексті.
87. Лексико-семантичний, стилістичний й структурний аналіз мовних одиниць, концепту.
88. Аспекти, прийоми, шляхи й засоби перекладу публіцистичних текстів і газетних статей.
89. Специфіка перекладу документів економічної тематики.
90. Порівняльний аспект перекладу суспільно-політичної і наукової літератури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

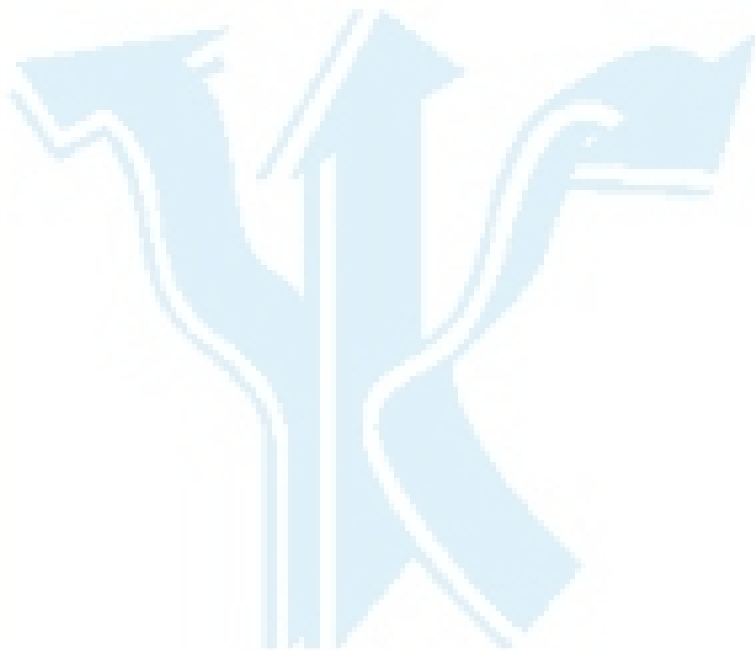
Основна

1. *Бархударов Л. С.* Язык и перевод. — М., 1975.
2. *Біблія* або Книги Святого Письма. — К., 1992.
3. *Зорівчак Р. П.* Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. — Львів, 1983.
4. *Карaban В. І.* Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову: У 2 ч. — К., 1999.
5. *Карaban В. І.* Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. — Вінниця, 2003.
6. *Комиссаров В. Н.* Лингвистика перевода. — М., 1981.
7. *Комиссаров В. Н.* Теория перевода. — М., 1990.
8. *Коптілов В. В.* Теорія і практика перекладу. — К., 1982.
9. *Корунець І. В.* Теорія і практика перекладу. Аспектний переклад. — Вінниця, 2001.
10. *Марчук Ю. Н.* Проблемы машинного перевода. — М., 1983.
11. *Мирам Г. Э., Дайнеко В. В., Тарануха Л. А., Грищенко М. В., Гон А. Л.* Основы перевода. — К., 2002.
12. *Мирам Т.* Профессия — переводчик. — К., 1999.
13. *Нелюбин Л. Л.* Переводческий словарь. — М., 1999.
14. *Нойберт А.* Прагматические аспекты перевода // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. — М., 1978.
15. *Рецкер Я. И.* Теория перевода и переводческая практика. — М., 1974.
16. *Семенец О. Е., Панасьев А. Н.* История перевода. — К., 1991.
17. *Ширяев А. Ф.* Синхронный перевод: Деятельность синхронного переводчика и методика преподавания синхронного перевода. — М., 1979.
18. *Firth J. K.* Linguistic Analysis and Translation // For Roman Jakobson. — The Hague, 1956.
19. *Hornby A. S.* Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English. — Oxford, 1982.

Додаткова

20. *Ажнюк Б. М.* Українські власні назви (антропоніми й топоніми в англійському написанні) // Мовознавство. — 1993. — № 1.
21. *Кунин А. В.* Фразеология современного английского языка. — М., 1972.

22. *Найда Ю. А.* К науке переводить. Принципы соответствий // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. — М., 1978.
23. *Швейцар А. Д.* Теория перевода. — М., 1988.
24. *Grishman R.* Computational Linguistics. An Introduction. — Cambridge, 1987.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Теорія та практика перекладу першої іноземної мови галузевого спрямування”	5
Зміст дисципліни “Теорія та практика перекладу першої іноземної мови галузевого спрямування”	7
Форми контролю.....	14
Вимоги до знань і вмінь студентів	15
Контрольні завдання.....	16
Питання для самоконтролю	22
Список літератури.....	25

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. Г. Рогузько*
Комп’ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4204

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*